

Erik Enström

REPLIK

Nej, kära Britt-Marie, jag tror inte på detta som framtiden för vare sig Haninge kommun eller marinärkeologin i Sverige. Visst är det fantastiskt att kunna se vraket från ubåt. Och visst såg ni (redan frälsta) era laskar och bordgångar. Jag har dock talat med andra resenärer. Dessa talade om rent lurendrejeri, alla han inte ens fram till frontglaset för att se. Och från sidorutorna såg man inte ett dyft. Detta var förstås under en vanlig vardag då det mer handlade om vanlig lönsamhet. Ty givetvis är det stålarna det handlar om.

Jag tycker att turism har ett berättigande. Frågan är bara om man skall blanda ihop denna sensationsturism (upplevelseköp) med marinärkeologi. Risken finns att när dykaren/ärkeologen tömts på yttlig information om objektet (namn, hur fartyget sjönk och hur det hittades, om det fanns något guld ombord etc) reduceras dykaren/ärkeologens insats till någon slags kuriositet som skall vinka till ubåtsresenärerna genom ventilerna.

Vidare om just Haninge kommuns satsning på ett Skärgårdsinstitut. Onekligen låter detta spännande, MEN var finns forskarna. Man kan inte ha ett sådant institut utan forskare. Det är inte bara att utrymma en gammal kåk, sätta några krukor i en monter, smälla upp några i sig bra skärmar och hoppas på att ett institut växer upp. Då får man samma resultat som Högskolan i Kalmar fick när man med ganska mycket av förväntningar invigde Marinärkeologiska institutet i Kalmar. Det bidde en brevlåda (om inget hänt de sista åren). Nej, forskarna finns i universitetsstäderna. Där finns bibliotek och kollegor. Arkiv och inspiration. Varför åka ut till Dalarö eller Haninge och "forska"? När det är enklare att sitta vid köksbordet hemma. Haninge ligger helt enkelt för nära storstaden. Det måste till en satsning som i ekonomiska termer gott och väl motsvarar flera ubåtar och så detta kära Britt-Marie har inte Haninge kommun råd med. Forskare bidrar inte med några turistinkomster. De är fattiga stackare som enbart kostar pengar. Dessutom är en svensk genomsnittsforskare ganska inproduktiv och har svårt för att skriva (obs, egen erfarenhet).

Jag tycker i och för sig att Haninge är en utmärkt och progressiv kommun. Men om man menar allvar med turism på vrak måste man också satsa på kulturminnesvård under vattnet. Inte minst Saltskutan/Anna Maria kommer att slitas hårt. Såvitt jag känner till existerar ingen sådan vård överhuvudtaget. Kunskap saknas förstås. Om Haninge kommun menar allvar med ett institut i ordets rätta bemärkelse kan man bli garanterat först i Sverige med en inriktning på kulturminnesvård i undervattenslandskapet. Detta skulle jag tänka på långt mer än blotta tanken på de förtjusta skriken från exalterade ubåtspassagerare som enda resultat av den vackra institutionstanken.